

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.)

ตามพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑

(ปัญหาตามมาตรา ๔ นว และมาตรา ๕)

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๓๐.๗/๒๖๖๑๙ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมบัญชีกลางมีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการใช้และการตีความพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงขอหารือดังนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับการจ่าย ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๘

๑.๑ กรณีผู้รับบำนาญรายใดได้รับบำนาญหลายประเภท เช่น ผู้รับบำนาญรายหนึ่งได้รับบำนาญพิเศษในฐานะทายาทในอัตราเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท และได้รับบำนาญปกติและช.ค.บ. ในอัตราเดือนละ ๔,๐๐๐ บาท การปรับเพิ่ม ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว จะปรับเพิ่มอย่างไร โดยทางปฏิบัติของกรมบัญชีกลางในปัจจุบัน คือให้นำบำนาญทุกประเภทที่ได้รับ และ ช.ค.บ. มารวมกัน เมื่อรวมกันแล้ว หากได้รับบำนาญรวมกับ ช.ค.บ. ไม่ถึงเดือนละ ๕,๑๐๐ บาท ก็ให้ได้รับ ช.ค.บ. เพิ่มเท่ากับส่วนต่างของจำนวนเดือนละ ๕,๑๐๐ บาท หักด้วยจำนวนบำนาญและ ช.ค.บ. ที่ได้รับ แต่หากนำบำนาญทุกประเภทและ ช.ค.บ. ที่ได้รับมารวมกันแล้วเกินจำนวนเดือนละ ๕,๑๐๐ บาท ก็จะไม่สิทธิได้รับการปรับเพิ่ม ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว

๑.๒ กรณีผู้รับบำนาญพิเศษในฐานะทายาทมีหลายคน โดยแต่ละคนได้รับบำนาญพิเศษคนละไม่ถึงเดือนละ ๕,๑๐๐ บาท เช่น ข้าราชการรายหนึ่งถึงแก่ความตายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ มีบุตรจำนวน ๓ คน แต่ละคนมีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษในฐานะทายาทคนละเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท การปรับเพิ่ม ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว จะปรับเพิ่มอย่างไร โดยทางปฏิบัติของกรมบัญชีกลางในปัจจุบัน คือ ปรับเพิ่ม ช.ค.บ. ให้คนละเดือนละเท่ากับส่วนต่างของจำนวน ๕,๑๐๐ บาท หักด้วยจำนวนบำนาญและ ช.ค.บ. ที่ได้รับ

ดังนี้ แนวทางปฏิบัติของกรมบัญชีกลางตามข้อ ๑.๑ และข้อ ๑.๒ ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร และหากไม่ถูกต้องตามข้อ ๑.๒ จะต้องดำเนินการเรียกคืน ช.ค.บ. ที่จ่ายไปแล้วหรือไม่ อย่างไร

๒. ปัญหาเกี่ยวกับการจ่าย ช.ค.บ. ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๑ กรณีผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญรายใด ได้รับการปรับเปลี่ยน ช.ค.บ. ไปแล้ว ต่อมาผู้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญผู้นั้นได้เข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการหรือเข้าทำงานสังกัดราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนท้องถิ่น และผู้นั้นประสงค์ไม่นับเวลาราชการต่อเนื่องโดยเลือกรับบำนาญ ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับ ช.ค.บ. ตามมาตรา ๕ และหากต่อมาภายหลังผู้นั้นออกจากราชการ

(๑) ช.ค.บ. ที่ผู้นั้นเคยได้รับก่อนเข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการหรือเข้าทำงาน จะมีสิทธิได้รับอีกหรือไม่ อย่างไร เช่น ผู้รับบำนาญรายหนึ่งได้รับการปรับเปลี่ยน ช.ค.บ. ในอัตราเดือนละร้อยละ ๓ ของบำนาญ และ ช.ค.บ. เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ ต่อมาวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ได้กลับเข้ารับราชการ หากผู้รับบำนาญรายนี้ออกจากราชการในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ ดังนี้ ผู้รับบำนาญรายนี้จะมีสิทธิได้รับ ช.ค.บ. ในอัตราร้อยละ ๓ ที่เคยได้รับ เมื่อออกจากราชการอีกหรือไม่ และในระหว่างที่กลับเข้ารับราชการผู้รับบำนาญรายนี้ยังคงมีสิทธิได้รับ ช.ค.บ. ในอัตราร้อยละ ๓ อยู่หรือไม่ และหากมีการปรับ ช.ค.บ. ในระหว่างเวลาที่ผู้รับบำนาญรายนี้เข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการ ผู้รับบำนาญรายนี้จะมีสิทธิได้ ช.ค.บ. ที่ปรับเปลี่ยนในช่วงเวลาดังกล่าวด้วยหรือไม่ อย่างไร

(๒) สำหรับกรณีผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญรายใดซึ่งได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญเดือนละไม่ถึง ๕,๑๐๐ บาท และได้รับการปรับเปลี่ยน ช.ค.บ. ให้เท่ากับเดือนละ ๕,๑๐๐ บาท ตามมาตรา ๔ นว ต่อมาหากผู้นั้นกลับเข้ารับราชการและประสงค์ไม่นับเวลาราชการต่อเนื่องโดยเลือกรับบำนาญ หากภายหลังผู้นั้นออกจากราชการ เงินบำนาญเดิมที่รับในระหว่างที่กลับเข้ารับราชการ การปรับเปลี่ยน ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว จะพิจารณาอย่างไร เช่น ผู้รับบำนาญรายหนึ่งได้รับบำนาญและ ช.ค.บ. ๓,๕๐๐ บาท และได้รับการปรับเปลี่ยน ช.ค.บ. ในอัตราเดือนละเท่ากับส่วนต่างของจำนวนเดือนละ ๕,๑๐๐ บาท หักด้วยจำนวนบำนาญและ ช.ค.บ. ที่ได้รับตามมาตรา ๔ นว เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ต่อมาผู้รับบำนาญรายนี้ได้กลับเข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๙ และประสงค์ไม่นับเวลาราชการต่อเนื่องโดยเลือกรับบำนาญ หากผู้รับบำนาญรายนี้ออกจากราชการในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ การพิจารณา ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว จะต้องมาพิจารณาสิทธิการได้รับเงิน ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว ใหม่อีกครั้ง หรือสิทธิที่เคยได้รับ ช.ค.บ.ตามมาตรา ๔ นว จะฟื้นขึ้นอีกครั้ง

๒.๒ ในระหว่างรับราชการข้าราชการรายหนึ่งมีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษในฐานะทายาทในอัตราเดือนละ ๒,๒๒๒.๕๐ บาท (ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๘) ซึ่งต่อมาพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งบัญญัติให้ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญรายใดได้รับบำนาญร่วมกับ ช.ค.บ. แล้วไม่ถึงเดือนละ ๕,๑๐๐ บาท ก็ให้ได้รับ ช.ค.บ. อีกเท่ากับเดือนละ ๕,๑๐๐ บาท หักด้วยจำนวนเบี้ยหวัดหรือบำนาญและ ช.ค.บ. ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับ และพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติให้ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ให้ได้รับเงิน ช.ค.บ. ในอัตราเดือนละร้อยละ ๕ ของจำนวนเบี้ยหวัดหรือบำนาญและ ช.ค.บ. ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับ ดังนั้น หากพิจารณาตามมาตรา ๕ แล้ว ข้าราชการรายดังกล่าวจะมีสิทธิได้รับการปรับเพิ่ม ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว และมาตรา ๔ ทศหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกรมบัญชีกลางเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า เดิมการเบิกจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ ส่วนราชการต้นสังกัดแต่ละแห่งของข้าราชการผู้มีสิทธิเป็นผู้ดำเนินการเบิกจ่าย ทำให้มีการเบิกจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไปโดยไม่ทราบว่าผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญนั้นเป็นผู้ซึ่งมีสิทธิได้รับบำนาญหลายประเภท และมีสิทธิได้รับบำนาญอีกประเภทที่ส่วนราชการอื่นเบิกให้ ต่อมาตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๐ เป็นต้นมา กรมบัญชีกลางได้ดำเนินการนำข้อมูลของผู้รับบำนาญพิเศษและบำนาญตกทอดในฐานะทายาทเข้าระบบจ่ายตรง ทำให้สามารถตรวจสอบสิทธิของผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญในฐานะข้อมูลบำนาญของกรมบัญชีกลางได้ ซึ่งจากการตรวจสอบปรากฏว่ามีผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญซึ่งมีสิทธิได้รับบำนาญมากกว่าหนึ่งประเภทจำนวนทั้งสิ้น ๙๖๐ ราย และได้รับการปรับเพิ่ม ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๘ กับจำนวนบำนาญยอดที่ไม่ถึงเดือนละ ๕,๑๐๐ บาท ทุกยอดโดยมิได้นำบำนาญทุกประเภทที่ได้รับมารวมกันก่อนพิจารณาปรับเพิ่มมาตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ คิดเป็นจำนวนเงินที่ได้รับไปเกินสิทธิประมาณ ๒๘ ล้านบาทเศษ กรมบัญชีกลางจึงได้มีหนังสือเวียนแจ้งแก่ส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ. ๕,๑๐๐ บาท) ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว เพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ ได้ถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน^๑ โดยในกรณีผู้รับบำนาญรายใดได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญหลายประเภทการ

^๑หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๓.๗/ว ๒๕๖ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ซึ่งกรมบัญชีกลางมีถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกระทรวง ผู้บัญชาการ อธิบดี ผู้อำนวยการ เลขาธิการ อธิบดี

พิจารณาปรับเพิ่ม ช.ค.บ. ให้นำบำนาญทุกประเภทที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับและ ช.ค.บ. มารวมกัน เมื่อรวมแล้ว หากไม่ถึงเดือนละ ๕,๑๐๐ บาท ให้ปรับ ช.ค.บ. เพิ่มเท่ากับ ๕,๑๐๐ บาท หักด้วย จำนวนเบี้ยหวัดหรือบำนาญและ ช.ค.บ. ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับ ทำให้ยอดเงิน ช.ค.บ. ที่ผู้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญได้รับแตกต่างไปจากเดิมที่เคยได้เกินสิทธิ กรมบัญชีกลางจึงหารือมาเพื่อให้เกิดความชัดเจน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมบัญชีกลางแล้ว เห็นว่า ปัญหาที่หารือมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพียงสองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง การจ่าย ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว ให้แก่ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญหลายประเภทจะต้องพิจารณาจากจำนวนเงินบำนาญแต่ละประเภทที่มีสิทธิได้รับ หรือจากจำนวนเงินบำนาญทุกประเภทที่ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญมีสิทธิได้รับรวมกัน และประเด็นที่สอง การห้ามจ่าย ช.ค.บ. ให้แก่ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญซึ่งเข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการหรือเข้าทำงานหรือกลับเข้าทำงานสังกัดราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๕ ครอบคลุมถึง ช.ค.บ. ที่ได้ปรับเพิ่มขึ้นตามมาตรา ๔ ทวิ มาตรา ๔ ตรี มาตรา ๔ จัตวา มาตรา ๔ เบญจ มาตรา ๔ ฉ มาตรา ๔ สัตต มาตรา ๔ อัฐ มาตรา ๔ นว และมาตรา ๔ ทศ หรือไม่ โดยมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า พระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์กำหนดให้มีเงินช่วยเหลือจำนวนหนึ่งเป็นเงินช่วยค่าครองชีพแก่ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ เนื่องจากภาวะการครองชีพโดยทั่วไปในขณะนั้นสูงขึ้นมาก โดยภายหลังจากที่ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ก็ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อปรับเพิ่ม ช.ค.บ. ให้สอดคล้องกับภาวะการครองชีพที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยมา ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญน้อยให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น สำหรับการปรับเพิ่ม ช.ค.บ. ตามมาตรา ๔ นว^๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่บัญญัติให้ผู้ได้รับบำนาญปกติ บำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ บำนาญพิเศษหรือบำนาญตกทอดในฐานะทายาทหรือผู้อุปการะหรือผู้อยู่ในอุปการะ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการซึ่งได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญรวมกับ ช.ค.บ. แล้ว ต่ำกว่าเดือนละห้าพันหนึ่งร้อยบาทให้ได้รับ ช.ค.บ. เพิ่มอีกในอัตราเดือนละเท่ากับส่วนต่างของจำนวนเงินห้าพันหนึ่งร้อยบาทหักด้วยจำนวนเบี้ยหวัดหรือบำนาญรวมกับ ช.ค.บ. ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับ ก็มีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน กล่าวคือ เพื่อเป็นการ

^๒มาตรา ๔ นว ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ บำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ บำนาญพิเศษหรือบำนาญตกทอดในฐานะทายาทหรือผู้อุปการะหรือผู้อยู่ในอุปการะตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการเมื่อรวมกับ ช.ค.บ. แล้ว ต่ำกว่าเดือนละห้าพันหนึ่งร้อยบาท ให้ได้รับ ช.ค.บ. เพิ่มอีกในอัตราเดือนละเท่ากับส่วนต่างของจำนวนเงินห้าพันหนึ่งร้อยบาทหักด้วยจำนวนเบี้ยหวัดหรือบำนาญ และ ช.ค.บ. ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับ

ช่วยเหลือผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญน้อยให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยให้ผู้นั้นได้มีรายได้ต่อเนื่องเท่ากับค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นเงินวันละ ๑๗๐ บาท (เดือนละ ๕,๑๐๐ บาท)^๓ ฉะนั้น หากผู้มีสิทธินั้นมีสิทธิได้รับบำนาญหลายประเภท ซึ่งเมื่อรวมทุกประเภทแล้วจำนวนเงินเบี้ยหวัดหรือบำนาญที่ได้รับเกินกว่า ๕,๑๐๐ บาท แล้ว ย่อมต้องถือว่าผู้นั้นมีรายได้ต่อเนื่องเพียงพอที่จะดำรงชีพอยู่ได้ตามภาวะเศรษฐกิจ จึงไม่มีเหตุอันใดที่จะทำให้ต้องรับ ช.ค.บ. เพื่อช่วยเหลือผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญอีก การที่กรมบัญชีกลางนำบำนาญทุกประเภทที่ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญได้รับและ ช.ค.บ. มารวมกันก่อนพิจารณาปรับเพิ่ม ช.ค.บ. จึงเป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายแล้ว

ประเด็นที่สอง เห็นว่า การที่มาตรา ๕^๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญ ไม่มีสิทธิได้รับ ช.ค.บ. ตามมาตรา ๓^๕ หรือมาตรา ๔^๖ ถ้าเข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการหรือเข้าทำงานหรือกลับเข้าทำงานสังกัดราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น นั้น แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนของการกำหนดให้มิ ช.ค.บ. ขึ้นว่า เป็นไปเพื่อช่วยค่าครองชีพให้แก่ผู้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญน้อยเป็นสำคัญ เพราะหากผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญ เข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการหรือเข้าทำงานหรือกลับเข้าทำงานสังกัดราชการ

^๓หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๔/๑๖๔ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๔ ซึ่งกระทรวงการคลังมีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๔มาตรา ๕ ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญ ไม่มีสิทธิได้รับ ช.ค.บ. ตามมาตรา ๓ หรือมาตรา ๔ ถ้าเข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการหรือเข้าทำงานหรือกลับเข้าทำงานสังกัดราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

^๕มาตรา ๓ ผู้ได้รับเบี้ยหวัดหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ผู้ได้รับบำนาญปกติหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ หรือบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการต่ำกว่าเดือนละสี่พันบาท ให้ได้รับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ เรียกโดยย่อว่า “ช.ค.บ.” ในอัตราเดือนละสองร้อยบาท

ผู้ได้รับเบี้ยหวัดหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ผู้ได้รับบำนาญปกติหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ หรือบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการตั้งแต่เดือนละสี่พันบาทขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่พันสองร้อยบาท ให้ได้รับ ช.ค.บ. ในอัตราเดือนละสองร้อยบาท แต่เมื่อรวม ช.ค.บ. กับเบี้ยหวัดบำนาญแล้ว ให้ได้รับไม่เกินเดือนละสี่พันสองร้อยบาท

^๖มาตรา ๔ ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษหรือบำนาญตกทอด ในฐานะทายาทหรือผู้อุปการะหรือผู้อยู่ในอุปการะต่ำกว่าเดือนละสี่พันบาท ให้ได้รับ ช.ค.บ. ในอัตราเดือนละหนึ่งร้อยบาท

ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษหรือบำนาญตกทอด ในฐานะทายาทหรือผู้อุปการะหรือผู้อยู่ในอุปการะตั้งแต่เดือนละสี่พันบาทขึ้นไป แต่ไม่เกินสี่พันหนึ่งร้อยบาท ให้ได้รับ ช.ค.บ. ในอัตราเดือนละหนึ่งร้อยบาท แต่เมื่อรวม ช.ค.บ. กับบำนาญแล้ว ให้ได้รับไม่เกินเดือนละสี่พันหนึ่งร้อยบาท

ส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว ย่อมมีสิทธิได้รับเงินเดือนตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ซึ่งอัตราเงินเดือนที่ได้รับนั้นเป็นการกำหนดโดยคำนึงถึงภาวะการครองชีพในขณะนั้นด้วยแล้ว การที่จะให้ได้รับ ช.ค.บ. อีกย่อมไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย ประกอบกับบทบัญญัติมาตรา ๔ ทวิ มาตรา ๔ ตรี มาตรา ๔ จัตวา มาตรา ๔ เบญจ มาตรา ๔ ฉ มาตรา ๔ สัตต มาตรา ๔ อัฐ มาตรา ๔ นว และมาตรา ๔ ทศ มีลักษณะเป็นการปรับเพิ่ม ช.ค.บ. ตามมาตรา ๓ หรือมาตรา ๔ มิใช่เป็นการกำหนด ช.ค.บ. ขึ้นใหม่เป็นอีกประเภทหนึ่ง ฉะนั้น ข้อจำกัดสิทธิการได้รับ ช.ค.บ. ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงมีเจตนารมณ์ครอบคลุมถึง ช.ค.บ. ที่ปรับเพิ่มขึ้น แล้วแต่กรณีด้วยผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญ ซึ่งได้เข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการหรือเข้าทำงานหรือกลับเข้าทำงานสังกัดราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่นจึงไม่มีสิทธิได้รับ ช.ค.บ. ที่ปรับเพิ่มตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วย

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีข้อสังเกตว่า โดยที่กฎหมายว่าด้วยเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ นั้นใช้บังคับมานาน และมีการปรับเพิ่มเงินช่วยค่าครองชีพหลายครั้ง ทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญ และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกระทรวงการคลังในฐานะผู้รักษาการตามกฎหมาย ควรพิจารณาปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวต่อไป

ภิรภัทร ด้านธีระภากุล/ผู้ย่อ
ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง/ทาน